ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ
ІНТЕРЕСІВ І МОТИВІВ ДО ЗАНЯТЬ
СПОРТОМ У ЮНАКІВ І ДІВЧАТ

Дєдх Марина

Національний університет фізичного виховання і спорту України

DOI: 10.32540/2071-1476-2019-3-095

Annotation

Introduction and purpose of the study. This article presents the results of identifying gender peculiarities of the interests and motives of boys and girls. This study will help teachers and trainers better understand their wards, while at the same time giving sports and physical culture more popularity that will help improve the motivation of the younger generation. **Hypothesis.** The study suggests that the definition of gender peculiarities of interests and motives will contribute to the formation of sustainable interest and increase the motivation to engage in physical education and sports, and will promote the attraction of students to different forms of physical education and recreational activities. **The purpose** – to identify the gender peculiarities of the interests and motives of sports in boys and girls.

Materials and methods of research – study and analysis of literary sources, test questionnaire S. Bem (BSR), methods of mathematical statistics. The study took place during the 2017-2018 school year. The study was attended by 300 respondents, among them 10-11 grade students of general secondary education institutions of Kyiv (50 boys and 50 girls), students of the I-II year courses at the University College of Kyiv Borys Hrinchenko University (50 girls), I-II students courses of the Kyiv-based college of communication (50 boys), and students of the I-II courses of the Ivano-Frankivsk College of Physical Education (50 boys and 50 girls).

Results. The psychological type of pupils' youth is determined. The results of interests and motives are presented in accordance with each of the psychotypes. The obtained data testify that there are features in the manifestation of interests and motives between psychotypes of young men and young women.

Conclusions. It has been determined that masculine-type young people with the choice of almost identical sports, and "feminine" target different occupations, the first - sports, the second - health. The feminine psychological type is more characteristic of the female sex and the motives of engaging in sports are distributed more harmoniously in them, but with a greater emphasis on sports orientation, in turn, they do not forget about the harmony of body structure, normalization of body weight and improvement of health.

Key words: masculine, feminine, androgynous, interest, motivation, sport.

Анотація

Вступ і мета дослідження. В цій статті представлено результати виявлення гендерних особливостей інтересів і мотивів юнаків і дівчат. Це дослідження допоможе викладачам і тренерам краще зрозуміти своїх підопічних, в той же момент надати заняттям спортом і фізичною культурою більшої популярності, що сприятиме до покращення мотивації молодого покоління.

Гіпотеза. Дослідження передбачає, що визначення гендерних особливостей інтересів і мотивів будуть сприяти формуванню стійкого інтересу та підвищить мотивацію до занять фізичною культурою і спортом, також сприятимуть залученню учнівської молоді до різних форм фізкультурно-оздоровчих занять.

Мета – визначити гендерні особливості інтересів і мотивів до занять спортом у юнаків і дівчат.

Матеріали і методи дослідження – вивчення і аналіз літературних джерел, тест-опитувальник С. Бем (BSR), методи математичної статистики. Дослідження проходило протягом 2017-2018 навчального року. У дослідженні взяли участь 300 респондентів, серед яких школярі 10-11 класів закладів загальної середньої освіти м. Києва (50 юнаків і 50 дівчат), студентки I-II курсів Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка (50 дівчат), студенти I-II курсів Державного закладу «Київський коледж зв'язку» (50 юнаків) і студенти I-II курсів Івано-Франківського коледжу фізичного виховання (50 юнаків і 50 дівчат).

Результати. Визначено психологічний тип учнівської молоді. Викладено результати інтересів і мотивів відповідно до кожного з психотипів. Отримані дані засвідчують, що існують особливості у прояві інтересів і мотивів між психотипами однієї статі.

Висновки. Визначено, що юнаки маскулінного типу при виборі майже однакових видів спорту, і «фемінінні» ставлять за мету різний напрям занять, перші – спортивний, другі – оздоровчий. Фемінінний психологічний тип більш притаманний жіночій статі, і мотиви занять видами спорту в них розподіляється більш гармонійно, але з більшим акцентом на спортивну спрямованість, в свою чергу, вони не забувають про гармонійність будови тіла, нормалізацію маси тіла і покращення здоров'я.

Ключові слова: маскуліний, фемінінний, андрогінний, інтерес, мотивація, спорт.

Аннотация

Вступление и цель исследования. В статье представлены результаты изучения гендерных особенностей интересов и мотивов юношей и девушек. Исследование поможет преподавателям и тренерам более лучше понять своих подопечных и повысит популярность занятиям спортом и физической культурой, что будет способствовать к улучшению мотиваций подрастающего поколения.

Гипотеза. Исследование предполагает, что определение гендерных особенностей интересов и мотивов будут способствовать формированию устойчивого интереса и повысит мотивацию к занятиям физической культурой и спортом, а также способствовать привлечению учащейся молодежи к различным формам физкультурно-оздоровительных занятий.

Цель – определить гендерные особенности интересов и мотивов к занятиям спортом у юношей и девушек.

Материалы и методы исследования – изучение и анализ литературных источников, тест-опросник С. Бем (BSR), методы математической статистики. Исследование проходило в течение 2017-2018 учебного года. В исследовании приняли участие 300 респондентов, среди которых школьники 10-11 классов учреждений общего среднего образования г. Киева (50 юношей и 50 девушек), студентки I-II курсов Университетского колледжа Киевского университета имени Бориса Гринченко (50 девушек), студенты I-II курсов Государственного учреждения «Киевский колледж связи» (50 юношей), и студенты I-II курсов Ивано-Франковского колледжа физического воспитания (50 юношей и 50 девушек).

Результаты. Определен психологический тип учащейся молодежи. Представлены результаты интересов и мотивов в соответствии с каждым из психотипов. Полученные данные свидетельствуют о том, что существуют особенности в проявлении интересов и мотивов между психотипами одного пола.

Выводы. Определено, что юноши маскулинного типа при выборе почти одинаковых видов спорта, и «фемининные» ставят целью разное направление занятий, первые – спортивное, вторые – оздоровительное. Фемининный психологический тип более характерен женскому полу, и мотивы занятий видами спорта у них распределяются более гармонично, но с большим акцентом на спортивную направленность, в свою очередь, они не забывают о гармоничности телосложения, нормализации массы тела и улучшения здоровья.

Ключевые слова: маскулинный, фемининный, андрогинный, интерес, мотивация, спорт.

Вступ. Сьогодні пропонує молодому поколінню доволі широкий спектр діяльності серед видів рухової активності та спорту. Формування ціннісного ставлення до свого тіла та здоров'я за допомогою занять спортом сприяє самовдосконаленню особистості

та формуванню стійкого інтересу до спорту. Дана проблема була розглянута такими науковцями: Г.В. Безверхньою, Т.Ю. Круцевич, Н.М. Кунашенко, О.Ю. Марченко, Н.В. Москаленко, О.О. Біліченко (Безверхня, 2003; Krutsevych, Turchyk, Lukianchenko, 2010).

На сьогоднішній день спостерігається стійка тенденція до погіршення стану здоров'я школярів закладів загальної середньої освіти. І однією із причин захворюваності є система шкільної освіти, зокрема ті аспекти навчальної діяльності, які призво-

дять до перенапруження нервової системи та не створюють належних умов для формування життєвих ціннісних орієнтацій, самопізнання, самовдосконалення та самореалізації школярів (Бричук, Дедух, 2019; Марченко, 2018). **Гіпотеза.** Дослідження передбачає, що визначення гендерних особливостей інтересів і мотивів будуть сприяти формуванню стійкого інтересу та підвищити мотивацію до занять фізичною культурою і спортом, також сприятимуть залученню учнівської молоді до різних форм фізкультурно-оздоровчих занять. **Мета дослідження** – визначити гендерні особливості інтересів і мотивів до занять спортом у юнаків і дівчат. **Матеріали дослідження.** Дослідження проходило протягом 2017-2018 навчального року. У дослідженні взяли участь 300 респондентів, серед яких школярі 10-11 класів закладів загальної середньої освіти м. Києва (50 юнаків та 50 дівчат), студентки I-II курсів Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка (50 дівчат), студенти I-II курсів Державного закладу «Київський коледж зв'язку» (50 юнаків), та студенти I-II курсів Івано-Франківського коледжу фізичного виховання (50 юнаків і 50 дівчат).

Методи дослідження:

- теоретичні (аналіз, порівняння, узагальнення, систематизація літературних даних) проводились з метою узагальнення досвіду науковців, які займаються вивченням даної проблеми;

- педагогічні (спостереження) проводились з метою визначення поведінки на заняттях фізичною культурою у закладах загальної середньої освіти та коледжах зі студентами, які займаються і не займаються спортом;

- соціологічні (анкетування) проводилось з метою визначення спортивних інтересів і мотивів до занять спортом; опитувальник С. Бем «Маскулінність-фе-

мінінність», використались для визначення особливостей впливу індивідуальних гендерних характеристик респондентів на формування їх мотиваційної сфери та інтересів, які дозволили визначити їх психологічну стать (маскулінність, фемінність, андрогінність);

- методи статистичної обробки даних: математичної статистики.

Результати. Визначення гендерних особливостей мотивів та інтересів юнаків і дівчат допоможе більш детальному розумінню їх зацікавленості, що в свою чергу сприятиме більшому спонуканню до занять спортом та фізичною культурою.

Для визначення гендерного типу випробовуваних було проведено стандартизоване тестування за методикою S. Bem «Маскулінність-фемінність». Основний індекс IS визначався за відповідною формулою. Величина індексу IS в межах від -1 до +1 свідчить про андрогінність, менше -1 ($IS < -1$) – про маскулінність, більше +1 ($IS > +1$) – про фемінність (Бем, 2004; Бричук, Дедух, 2019).

Серед досліджуваних юнаків було визначено 112 осіб маскулінного типу, 30 фемінінного та 8 андрогінного. Серед дівчат 44 особи маскулінного типу, 100 – фемінінного, 6 – андрогінного.

Аналізуючи дані, що відображають інтерес до занять видами спорту юнаків і дівчат маскулінного типу (таблиця 1), ми бачимо, що юнаки віддають перевагу спортивним іграм – 47,32%, легкій атлетиці – 45,54%, у дівчат – легкій атлетиці та фітнесу – 43,18%, спортивним іграм – 40,91%, плавання є пріоритетові у 26,79% юнаків та 31,82% у дівчат. Треба відмітити, що значна кількість юнаків маскулінного типу ($n = 33\%$) обирають бокс і боротьбу, у дівчат – тільки 9%.

Аналіз результатів анкетування свідчить, що саме мотиви є рушійною силою для занять спортом. Тому в таблиці 2 ми проана-

лізували мотиви, які керують молоддю до занять спортом.

Основна відмінність у цілях занять юнаків і дівчат полягає в тому, що юнаки в 58,04 % випадків хочуть підвищити свою фізичну підготовленість і досягти гармонійності тілобудови – 52,68%, дівчата ж в першу чергу прагнуть до гармонійності будови тіла – 81,82%, нормалізації маси тіла – 70,45%, активного проведення дозвілля – 29,55% та спілкування з друзями – 45,45%. У дівчат маскулінного типу більше, ніж у хлопців проявляється мотив «досягти високих спортивних результатів» (40,9% проти 32,14%). Для реалізації мети «досягти гармонійності будови тіла» і «нормалізації маси тіла» дівчата обирають фітнес, аеробіку та аквафітнес.

Серед респондентів фемінінного типу (таблиця 3) головними видами спорту залишаються легка атлетика – 40% – у юнаків та 67% – у дівчат, та спортивні ігри – 30% – у юнаків і 51% – у дівчат, також дівчата проявляють інтерес до плавання – 57% та 56% до фітнесу.

У юнаків фемінінного типу (таблиця 4) переважають мотиви, що спрямовані на самовдосконалення та активну життєву позицію – це спілкування з друзями (90%), активне проведення дозвілля (73,33%), нормалізація маси тіла (53,33%), досягнення гармонійності тіло будови (50,00%) та покращення здоров'я (76%).

Зазначений фактор, вочевидь, слугує приводом для вибору таких видів спорту – фітнесу, аквафітнесу, плавання, але, більшою мірою з оздоровчою, а не спортивною спрямованістю.

У дівчат переважають більш спортивні мотиви занять фізичними вправами. Вони бажають підвищити фізичну підготовленість (59,00 %), досягти високих спортивних результатів (52,00%), брати участь у змаганнях (44,00%) також досягти гармонійності ті-

Таблиця 1

**Інтерес до занять видами спорту у юнаків
і дівчат маскулінного типу**

№ п/п	Вид спорту	Юнаки (n=112)		Дівчата (n=44)	
		n	%	n	%
1	Легка атлетика	51	45,54	19	43,18
2	Плавання	30	26,79	14	31,82
3	Важка атлетика	4	3,57	2	4,55
4	Боротьба	8	7,14	3	6,82
5	Бокс	29	25,89	1	2,27
6	Спортивні ігри	53	47,32	18	40,91
7	Бодібілдинг	14	12,50	0	0,00
8	Аеробіка	2	1,79	8	18,18
9	Фітнес	10	8,93	19	43,18
10	Аквафітнес	4	3,57	9	20,45
11	Зимові види	16	14,29	5	11,36

Таблиця 2

Мотиви занять спортом юнаків та дівчат маскулінного типу

№ п/п	Варіанти відповідей	Юнаки (n=112)		Дівчата (n=44)	
		n	%	n	%
1	Підвищити фізичну підготовленість	65	58,04	13	29,54
2	Отримати задоволення від рухової активності	16	14,29	5	11,36
3	Досягти високих спортивних результатів	36	32,14	18	40,91
4	Приймати участь у змаганнях	11	9,82	2	4,55
5	Покращити здоров'я	19	16,96	21	47,73
6	Досягти гармонійності будови тіла	59	52,68	36	81,82
7	Нормалізувати масу тіла	22	19,64	31	70,45
8	Для самоствердження	8	7,14	4	9,09
9	Активно проводити дозвілля	33	29,46	13	29,55
10	Для спілкування з друзями	10	8,93	20	45,45
11	Зимові види	16	14,29	5	11,36

лобудови (41,00 %). У фемінінних дівчат більшою мірою проявляється мотив занять спортом «для самоствердження» (11%), ніж у маскулінних – 9%, і вони обирають боротьбу, бокс, важку атлетику та бодібілдинг (15%).

Андрогінного типу серед юнаків і дівчат виявилось найменше, у респондентів залишається інтерес до спортивних ігор (50-66,67%) та легкої атлетики у юнаків (37,5%). Серед опитаних присутні спортсмени, у яких спе-

ціалізація – легка атлетика та баскетбол, тому серед усіх типів ці види спорту є провідними.

І дівчата, і юнаки починають цікавитися силовими видами спорту – важкою атлетикою (16,67-25%), боксом (33,33-37,5%).

У юнаків, які більше виділяють рекреаційні мотиви – отримання задоволення від рухової активності (75%) і активне проведення дозвілля (87,5%), спілкування з друзями (50%), також присутнє покращення здоров'я (62,5%) і досягнення гармонійності тілобудови (50%) (таб. 6).

Результати дівчат спрямовані на оздоровчий ефект, вони вбачають за мотив – покращення здоров'я (83,33%), досягнення гармонійності тілобудови (66,67%) також прагнуть до активного проведення дозвілля (50%)

Дискусія.

Отримані результати анкетування молоді свідчать, що юнаки і дівчата одного психотипу мають суттєві відмінності у мотиваційній сфері, на яку впливають ознаки біологічної статі (Марченко, 2018).

В більшій мірі можна знайти особливості у прояві інтересів і мотивів між психотипами однієї статі. Так, юнаки маскулінного типу при виборі майже однакових видів спорту, що і «фемінінні», ставлять за мету різний напрям занять, перші – спортивний, другі – оздоровчий. Фемінінний психологічний тип більш притаманний жіночій статі і мотиви занять видами спорту в них розподіляються більш гармонійно, але з більшим акцентом на спортивну спрямованість, в свою чергу, вони не забувають про гармонійність будови тіла, нормалізацію маси тіла і покращення здоров'я.

Донедавна науковці опиралися на статеву-рольовий підхід, який був першою теорією, що пояснювала відмінності соціальних ролей чоловіків і жінок, на заняттях диференціювали учнів/

Таблиця 3
Інтерес до занять видами спорту у юнаків та дівчат фемінінного типу

№ п/п	Вид спорту	Юнаки (n=30)		Дівчата (n=100)	
		n	%	n	%
1	Легка атлетика	12	40,00	67	67,00
2	Плавання	6	20,00	57	57,00
3	Важка атлетика	5	16,67	1	1,00
4	Боротьба	2	6,67	5	5,00
5	Бокс	6	20,00	8	8,00
6	Спортивні ігри	9	30,00	51	51,00
7	Бодібілдинг	1	3,33	1	1,00
8	Аеробіка	2	6,67	19	19,00
9	Фітнес	5	16,67	56	56,00
10	Аквафітнес	3	10,00	13	13,00
11	Зимові види	2	6,67	5	5,00

Таблиця 4
Мотиви занять спортом юнаків та дівчат фемінінного типу

№ п/п	Варіанти відповідей	Юнаки (n=30)		Дівчата (n=100)	
		n	%	n	%
1	Підвищити фізичну підготовленість	5	16,67	59	59,00
2	Отримати задоволення від рухової активності	9	30,00	24	24,00
3	Досягти високих спортивних результатів	1	3,33	52	52,00
4	Приймати участь у змаганнях	1	3,33	44	44,00
5	Покращити здоров'я	23	76,67	39	39,00
6	Досягти гармонійності будови тіла	15	50,00	41	41,00
7	Нормалізувати масу тіла	16	53,33	29	29,00
8	Для самоствердження	3	10,00	11	11,00
9	Активно проводити дозвілля	22	73,33	32	32,00
10	Для спілкування з друзями	27	90,00	20	20,00
11	Зимові види	16	14,29	5	11,36

студентів за статевими ознаками, при цьому не враховуючи їх інтереси та мотиви.

Цю проблематику описують і досліджують багато науковців, вони підкреслюють погіршення мотивації до занять спортом і

фізичною культурою. Отже, Цибульська В.В. (Цибульська, 2015) у своїх дослідженнях з'ясувала, що зменшується кількість видів спорту, якими займаються студентки. Так, на II курсі дівчата займаються вісьмома видами

спорту. Пріоритетними є легка атлетика (27,8% – стаціонар і 18,2 – заочне), волейбол (22,2 і 27,2% відповідно), футбол (11,1 і 9,1% відповідно). На II курсі стаціонару 16,7% студенток займаються плаванням, чого немає на заочній формі навчання. Одиниці займаються боксом, фітнесом, гімнастикою на стаціонарі, і хокеєм, тенісом і бодібілдингом – на заочному відділенні. На IV курсі кількість видів спорту, якими займаються студентки, всього лише чотири. Пріоритетними є легка атлетика (33,3%), волейбол (33,3%), футбол (20%) і бокс (13,3%). Про відмінності в прояві мотивів і інтересів школярів в сфері фізичної культури і спорту свідчать роботи Г.В. Безверхньої, Т.Ю. Круцевич, Н.М. Кунашенко. В напрямку гендерного підходу в навчанні і вихованні існують роботи таких вчених, як: М.М. Куїнджі, В.Д. Лапановой, Н.В. Козловської, А.В. Тарасенко. Доведено, що вирішення завдань фізичного розвитку особистості вимагає системного підходу, невід'ємною частиною якого є гендерний підхід. А. Фашук розкрила актуальність цієї проблеми на сучасному етапі. Автор підкреслила, що такий підхід слід розуміти, як розширення життєвого простору для розвитку індивідуальних здібностей і задатків кожної дитини (Федоренко, 2011).

Науковий прогрес дає про себе знати, адже ця тема набуває популярності серед науковців, про це свідчать недавні роботи багатьох авторів (Безверхня, 2003; Бричук, Дедух, 2019; Лукашук, 2012; Федоренко, 2011), які стосуються розподілу молоді за соціальними ознаками, а не тільки біологічними. Авторами Круцевич Т.Ю. та Марченко О.Ю. були обґрунтовані теоретичні аспекти та передумови впровадження гендерного підходу у фізичному вихованні школярів, також науковці розглянули та охарактеризували співвідношення біологічних і со-

Таблиця 5

**Інтерес до занять видами спорту у юнаків
і дівчат андрогінного типу**

№ п/п	Вид спорту	Юнаки (n=8)		Дівчата (n=6)	
		n	%	n	%
1	Легка атлетика	3	37,5	1	16,67
2	Плавання	1	12,5	2	33,33
3	Важка атлетика	2	25	1	16,67
4	Боротьба	0	0	0	0,00
5	Бокс	3	37,5	2	33,33
6	Спортивні ігри	4	50	4	66,67
7	Бодібілдинг	0	0	0	0,00
8	Аеробіка	0	0	2	33,33
9	Фітнес	0	0	1	16,67
10	Аквафітнес	0	0	1	16,67
11	Зимові види	1	12,5	1	16,67

Таблиця 6

Мотиви занять спортом юнаків та дівчат фемінінного типу

№ п/п	Варіанти відповідей	Юнаки (n=8)		Дівчата (n=6)	
		n	%	n	%
1	Підвищити фізичну підготовленість	1	12,5	0	0,00
2	Отримати задоволення від рухової активності	6	75	2	33,33
3	Досягти високих спортивних результатів	2	25	1	16,67
4	Приймати участь у змаганнях	3	37,5	1	16,67
5	Покращити здоров'я	5	62,5	5	83,33
6	Досягти гармонійності будови тіла	4	50	4	66,67
7	Нормалізувати масу тіла	2	25	2	33,33
8	Для самоствердження	1	12,5	0	0,00
9	Активно проводити дозвілля	7	87,5	3	50,00
10	Для спілкування з друзями	4	50	2	33,33
11	Зимові види	16	14,29	5	11,36

ціальних характеристик особистості та їх вплив на формування індивідуальної фізичної культури юнаків і дівчат, з'ясували осно-

вні напрямки досліджень із проблемами впровадження гендерного підходу в процес фізичного виховання школярів, обґрунтували та

розробили концептуальні засади гендерного підходу у фізичному вихованні школярів.

Таким чином, підтверджуються дані Марченко О.Ю. (Марченко, 2018) стосовно прояву інтересів до занять спортом у юнаків і дівчат одного психотипу, які мають суттєві відмінності у мотиваційній сфері, на яку впливають ознаки біологічної статі.

Новацією є те, що ми виявили особливості у прояві інтересів і мотивів між психотипами однієї статі, що свідчить про те, що юнаки маскулінного типу метою вбачають спортивні мотиви, а фемініні – оздоровчі, у дівчат – навпаки.

Висновки. Проведене дослідження дало зрозуміти, що існують гендерні особливості у проявах мотивів та інтересів серед учнівської молоді.

У юнаків мотиви і цільові установки в більшій мірі спрямовані на розвиток фізичних якостей, що відповідає вибору силових видів спорту, а у дівчат переважає спрямованість на свою зовнішність, бажання подібати собі і оточуючим, що призводить до переважного вибору жіночих видів рухової активності – аеробіки, фітнесу.

Однак, у деяких дівчат відзначається і бажання постояти за себе, і самоствердитися за допомогою занять спортом. Це більшою мірою проявляється у дівчат маскулінного типу.

Саме ці результати свідчать, що необхідно звернути увагу на інтереси юнаків і дівчат за їх психотипом, адже це сприятиме покращенню їх мотивації до занять.

Вдячність. Закладам освіти за можливість проведення дослідження.

Конфлікт інтересів. Автори заявляють, що не існує конфлікту інтересів.

Література

1. Безверхня Г.В. Формування мотивації до самовдосконалення учнів загальноосвітніх шкіл засобами фізичної культури і спорту. Методичні рекомендації (для вчителів фізичної культури і спорту). 2003; 52.
2. Бем С. Линзы гендера: Трансформация взгляда на проблему первенства полов. 2004. 336.
3. Бричук М.С, Дедух М.О. Гендерні особливості психологічного типу учнівської молоді в контексті диференційованого фізичного виховання. Вісник Прикарпатського університету. Серія: Фізична культура. 2019 Січ 29; 31: 20-25.
4. Ильин Е.П. Пол и гендер. Санкт-Петербург: Питер; 2010. 686 с.
5. Лукашук В.І. Особливості гендерної соціалізації у спорті. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. 2012. 27-29.
6. Марченко О. Ю. Вікові та гендерні особливості формування цінностей індивідуальної фізичної культури школярів. Теорія і методика фізичного виховання і спорту: Науково-теоретичний журнал, 2018; 3: 22-27.
7. Тарасенко Л.В. Гендерный подход в физическом воспитании как фактор оздоровления младших школьников: диссертация, Тульский государственный педагогический университет им. Л.Н. Толстого, Тула. 2007.
8. Томенко О.А. Неспеціальна фізкультурна освіта учнівської молоді: теорія і методологія, Суми. 2012.
9. Федоренко Є.О. Формування мотивації до спеціально організованої рухової активності старшокласників: дисертація, Дніпропетровський державний університет фізичної культури, Дніпропетровськ. 2011. 229.
10. Цибульська В.В. Формування мотивації до професійно-прикладної фізичної підготовки студентів педагогічних спеціальностей на різних формах навчання: [автореферат]. Дніпропетровськ. 2015. 21.
11. Bem S.L. Gender schema theory and its implications for child development: Raising gender – schematic children in a gender – schematic society. Journal of women in culture and society. 1983;8(4):65-78.
12. Krutsevych T, Turchyk Y, Lukianchenko M, Djatlenko S. The peculiarities of physical education program in Ukraine. European J. of Physical and Health Education. 2010;5:16-21.
13. Krutsevych T.Y., Marchenko O.Y. Age differenced of self-esteem of physical self at school. Gender aspects. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. 2017;2(38):112-6.
14. Malai L.Yu., N.R. Ramashov, A.M. Nazarova, N.V. Barbanova Optimization of Physical Culture

References

1. Bezvernaya G.V.(2003), Formuvannya motyvatsiyi do samovdoskonalennya uchniv zahal'noosvitnikh shkil zasobamy fizychnoy kul'tury i sportu [Formation of motivation for self-improvement of general secondary education pupils by means of physical culture and sports]. Methodical recommendations (for teachers of physical culture and sports), 52/
2. S. Bem (2004), Transformatsiya vzglyada na problemu pervenstva polov [Lenses of gender: Transformation of the view on the problem of the primacy of the sexes]. Moscow, 336 p.
3. Brychuk M.S, Dieduch M.O.(2019) Henderni osoblyvosti psykhologichnoho typu uchnivskoyi molodi v konteksti dyferentsiyovanoho fizychnoho vykhovannya [Gender characteristics of the psychological type of pupils in the context of differentiated physical education]. Bulletin of the Precarpathian University. Series: Physical Culture. Jan 29; 31: 20-25.
4. Ilin E.P.(2010), Pol i gender [Pol i gender]. Sankt-Peterburg: Piter; 686 s.
5. Lukashchuk V.I. (2012), Osoblyvosti hendernoyi sotsializatsiyi u sporti [Features of Gender Socialization in Sport]. Bulletin of Kharkiv National University named after V.N. Karazin. 27-29.
6. Marchenko O. Yu. (2018) Vikovi ta henderni osoblyvosti formuvannya tsinnostey indyvidual'noyi fizychnoyi kul'tury shkolyariv [Age and gender peculiarities of formation of values of the individual physical culture of schoolchildren]. Theory and Methods of Physical Education and Sports: Theoretical and Theoretical Journal, 3: 22-27.
7. Tarasenko, L.V. (2007) Gendernyy podkhod v fizicheskom vospitanii kak faktor ozdorovleniya mladshikh shkol'nikov [Gendernyy podkhod v fizicheskom vospitanii kak faktor ozdorovleniya mladshikh shkolnikov]: dissertatsiya [Gender approach in physical education as a factor in the recovery of younger schoolchildren: dissertation], Tul'skiy gosudarstvennyy pedagogicheskiy universitet im. L.N. Tolstogo, Tula. (in Russ.).
8. Tomenko, O.A. (2012), Nespetsial'na fizkul'turna osvita uchnivskoyi molodi: teoriya i metodolohiya [Nespetsialna fizkultura osvita uchnivskoi molodi]: teoriia i metodolohiia [Non-specific Physical Education of Student Youth: Theory and Methodology], Sumy. (in Ukr.).
9. Fedorenko, Ye.O. (2011) Formuvannya motyvatsii do spetsialno orhanizovanoi rukhovoi aktyvnosti starshoklasnykiv: dysertatsiia [Formation of motivation for specially organized motor activity of senior pupils: dissertation], Dnipropetrovsk State University of Physical Culture, Dnipropetrovsk, 229 p. (in Ukr.).
10. Tsybulska V. V. (2015) Formuvannya motyvatsiyi

and Sport Faculty's Students of Y.A. Buketov Karaganda State University. Olimpik Sports and Sport for All: proceeding of 17th International Scientific Congress (Beijing, China, 2nd-6th, June, 2013) / International Association of Universities of Physical Education and Sport, Beijing, 2013, P. 170-171.

do profesiyno-prykladnoyi fizychnoyi pidhotovky studentiv pedahohichnykh spetsial'nostey na riznykh formakh navchannya [Formation motivation to professionally applied physical preparation of students of pedagogical specialties]: [avtoreferat]. Dnipropetrovsk, 21.

11. Bem S.L. (1983) Gender schema theory and its implications for child development: Raising gender – schematic children in a gender – schematic society. *Journal of women in culture and society*. 8(4):65-78.
12. Krutsevych T, Turchyk Y, Lukianchenko M, Djatlenko S. (2010), The peculiarities of physical education program in Ukraine. *European J. of Physical and Health Education*. 5:16-21.
13. Krutsevych T.Y., Marchenko O.Y. (2017), Age differences of self-esteem of physical self at school. Gender aspects. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. 2(38):112-6.
14. Malai L.Yu., N.R. Ramashov, A.M. Nazarova, N.V. (2013), Baranova Optimization of Physical Culture and Sport Faculty's Students of Y.A. Buketov Karaganda State University. Olimpik Sports and Sport for All: proceeding of 17th International Scientific Congress (Beijing, China, 2nd-6th, June, 2013) / International Association of Universities of Physical Education and Sport, Beijing, P. 170-171.

Дєдх Марина

Національний університет фізичного виховання і спорту України
м. Київ, вул. Фізкультури, 1, 03150, Україна
e-mail: marizakhar4enko@ukr.net, тел. +38(063)1951534